

Силабус дисципліни «Корпоративна відповідальність»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 123 · КОМП'ЮТЕРНА ІНЖЕНЕРІЯ

БАКАЛАВР

120 годин · 4 кредити ЄКТС · 4 змістовних модулі

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Корпоративна відповідальність

Спеціальність: **123** Комп'ютерна інженерія

Освітні програми: Фінанси, банківська справа та страхування в управлінських інформаційних системах і технологіях;
Облік і оподаткування в управлінських інформаційних системах і технологіях

Ступінь: Бакалавр

Підсумковий контроль: Іспит

120

Годин

загальний обсяг дисципліни

4

Кредити ЄКТС

відповідно до стандарту

4

Модулі

змістовних блоки курсу

Компетентності та результати навчання

Загальні компетентності Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання інформації в контексті корпоративної відповідальності: виявлення суттєвих даних, порівняння моделей КСВ, формування обґрунтованих висновків і власної позиції. Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та організовувати виконання завдань у визначені строки, зокрема під час підготовки аналітичних звітів, кейсів і презентацій. Здатність до усної та письмової комунікації у сфері корпоративної відповідальності: чітко пояснювати концепції КСВ, аргументовано відповідати на запитання, оформлювати звіти та аналітичні записки. Відповідальність, ініціативність і готовність працювати в команді під час групового аналізу кейсів відповідальної поведінки компаній. • аналізувати навчальну, статистичну та нормативну інформацію; • виділяти головне та узагальнювати результати; • планувати власну діяльність і дотримуватися дедлайнів; • коректно спілкуватися з викладачами та одногрупниками; • брати участь у командній роботі та розподіляти обов'язки.	Фахові компетентності Розуміння сутності корпоративної відповідальності, її функцій та ролі в сучасному бізнес-середовищі. Знання принципів КСВ у контексті інформаційних технологій, фінансового сектору та облікових систем, стейкхолдерських відносин та механізмів прийняття етичних рішень. Здатність аналізувати практики корпоративної відповідальності: екологічний вимір, соціальне партнерство, корпоративну етику, нефінансову звітність, ESG-критерії та сталий розвиток. Знання засад корпоративного управління, стандартів GRI, ISO 26000 і їх застосування в IT- та фінансових організаціях. • оцінювати рівень корпоративної відповідальності за ключовими показниками; • визначати роль КСВ у діяльності IT- та фінансових компаній; • характеризувати моделі та стратегії корпоративної відповідальності; • орієнтуватися в стандартах ESG, GRI та ISO 26000; • пояснювати вплив корпоративної відповідальності на репутацію та ефективність організації.	Результати навчання Пояснювати сутність концепцій та категорій КСВ: стейкхолдери, нефінансова звітність, ESG-критерії, корпоративна етика, сталий розвиток, соціальні інвестиції та корпоративне управління. Аналізувати основні практики корпоративної відповідальності компаній для виявлення їх сильних і слабких сторін. Характеризувати моделі та стандарти КСВ (GRI, ISO 26000, UN Global Compact), застосовувати методи оцінки ефективності соціальних інвестицій, визначати тенденції та формулювати висновки щодо відповідальної поведінки бізнесу. Орієнтуватися в нормативно-правовій базі у сфері корпоративної відповідальності в Україні та ЄС. • пояснювати зміст ключових понять і концепцій КСВ; • аналізувати структуру та інструменти корпоративної відповідальності; • визначати показники ефективності КСВ і нефінансової звітності; • застосовувати базові методи оцінки соціальної та екологічної відповідальності; • використовувати нормативні та інформаційні джерела для обґрунтованих висновків у сфері КСВ.
--	---	--

Концептуальні засади корпоративної ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Тема 1.1

Сутність і еволюція концепції КСВ. Поняття корпоративної відповідальності, її генезис, основні теоретичні підходи та місце в сучасній управлінській практиці. Відмінність КСВ від філантропії та благодійності.

Тема 1.2

Стейкхолдерська концепція та моделі КСВ: теорія зацікавлених сторін, американська, європейська та азійська моделі КСВ, їх порівняльний аналіз та особливості застосування.

Тема 1.3

Міжнародні стандарти та ініціативи у сфері КСВ. Глобальний договір ООН, стандарт ISO 26000, принципи GRI, цілі сталого розвитку ООН (SDG) та їх інтеграція в корпоративну практику.

Тема 1.4

Корпоративна відповідальність в Україні та ЄС. Нормативно-правова база, особливості розвитку КСВ в умовах воєнного стану, євроінтеграційні зобов'язання у сфері сталого розвитку.

Соціальний та екологічний виміри корпоративної відповідальності

Тема 2.1

Соціальна відповідальність бізнесу. Відносини з персоналом, трудові права, гендерна рівність, інклюзивність та соціальне партнерство як складові внутрішньої КСВ.

Тема 2.2

Зовнішня соціальна відповідальність. Взаємодія з місцевими громадами, благодійні програми, соціальні інвестиції та їх оцінка. Практика українських компаній в умовах воєнного стану.

Тема 2.3

Екологічна відповідальність підприємств. Концепція «зеленого» бізнесу, управління екологічними ризиками, стандарти екологічного менеджменту ISO 14001, «зелені» технології в IT.

Тема 2.4

Концепція сталого розвитку та ESG-критерії. Екологічний (E), соціальний (S) та управлінський (G) виміри, ESG-рейтинги, інтеграція ESG у фінансові та інформаційні системи управління.

Корпоративне управління, етика та нефінансова звітність

Тема 3.1

Корпоративне управління та ділова етика. Принципи ОЕСР, кодекси корпоративної поведінки, антикорупційна відповідальність, прозорість і підзвітність організацій.

Тема 3.2

Нефінансова звітність компаній. Стандарти GRI, інтегрована звітність IIRC, CSRD (директива ЄС), структура та методологія підготовки нефінансових звітів.

Тема 3.3

Стратегія КСВ та її інтеграція в бізнес-модель. Стратегічне планування КСВ, ключові показники ефективності (KPI), управління репутацією та комунікація з аудиторією.

Тема 3.4

Оцінювання ефективності КСВ. Методи і підходи до вимірювання соціального впливу, індекси стійкості (Dow Jones Sustainability Index), аудит КСВ та верифікація звітності.

КСВ у сфері інформаційних технологій, фінансів та обліку

Тема 4.1

Цифрова відповідальність і КСВ IT-компаній. Кібербезпека, захист персональних даних (GDPR), цифрова інклюзивність, етика штучного інтелекту та відповідальна цифровізація бізнесу.

Тема 4.2

Корпоративна відповідальність у фінансовому секторі. Відповідальне фінансування, зелені облігації, ESG-інвестування, соціально відповідальне страхування та банківська відповідальність.

Тема 4.3

КСВ в обліковій та управлінській практиці. Відображення КСВ-витрат в обліковій системі, нефінансові показники в управлінській звітності, інтеграція ESG в управлінські інформаційні системи.

Тема 4.4

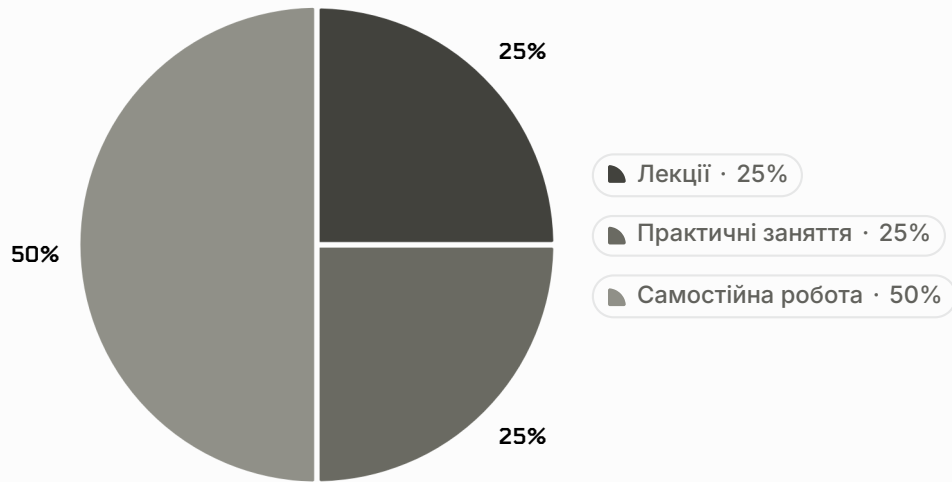
Практикум із КСВ: аналіз кейсів провідних компаній. Розбір реальних прикладів корпоративної відповідальності вітчизняних та міжнародних IT- і фінансових організацій, підготовка власного звіту з КСВ.

Розподіл навчального часу — 120 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 — Сутність і еволюція КСВ	2	2	4
	Тема 1.2 — Стейкхолдерська концепція та моделі КСВ	2	2	4
	Тема 1.3 — Міжнародні стандарти КСВ	2	2	3
	Тема 1.4 — КСВ в Україні та ЄС	2	2	3
Модуль 2	Тема 2.1 — Внутрішня соціальна відповідальність	2	2	3
	Тема 2.2 — Зовнішня соціальна відповідальність	2	2	3
	Тема 2.3 — Екологічна відповідальність	2	2	3
	Тема 2.4 — ESG-критерії та сталий розвиток	4	4	4
Модуль 3	Тема 3.1 — Корпоративне управління та етика	2	2	3
	Тема 3.2 — Нефінансова звітність	4	4	4
	Тема 3.3 — Стратегія КСВ	2	2	3
	Тема 3.4 — Оцінювання ефективності КСВ	2	2	3
Модуль 4	Тема 4.1 — Цифрова відповідальність і ІТ-компанії	2	2	4
	Тема 4.2 — КСВ у фінансовому секторі	2	2	4
	Тема 4.3 — КСВ в обліку та МІС	2	2	4
	Тема 4.4 — Практикум: кейси КСВ	2	2	4
Разом		30	30	60

 Загальний обсяг: **120 годин = 4 кредити ЄКТС**. Розподіл є орієнтовним і може коригуватися відповідно до специфіки навчального процесу.

Примітки до розподілу часу

Структура навчального часу

Загальний обсяг — **120 годин (4 кредити ЄКТС)** — розподілено між трьома формами роботи для забезпечення балансу між теорією та практикою.

- **Лекції (30 год.):** подача ключового теоретичного матеріалу
- **Практичні (30 год.):** відпрацювання навичок, розбір кейсів КСВ
- **Самостійна робота (60 год.):** поглиблене вивчення, підготовка завдань

□ Самостійна робота становить **50% обсягу дисципліни** — студенти навчаються працювати з джерелами самостійно.

Самостійна робота студентів

Опрацювання літератури

Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за підручниками та посібниками з корпоративної відповідальності (Чупріна, КПІ, 2023; Кузьмін та ін., 2021; Іршак та ін., 2024), стандартами ISO 26000 і GRI, директивою ЄС CSRD, науковими статтями у фахових виданнях. Студент має вміти конспектувати ключові положення, порівнювати підходи різних авторів до КСВ, формувати короткі узагальнення за темами курсу.

Робота з інформаційними ресурсами

Опрацювання офіційних ресурсів: CSR Ukraine (csr-ukraine.org), Глобального договору ООН (unglobalcompact.org), GRI Standards (globalreporting.org), Верховної Ради України (zakon.rada.gov.ua), Міністерства економіки (me.gov.ua) та Нацкомісії з цінних паперів (nssmc.gov.ua). Аналіз нефінансових звітів провідних компаній, пошук актуальних даних щодо ESG-рейтингів та практик відповідального бізнесу. Результат — розвиток навичок роботи з офіційними та міжнародними джерелами.

Індивідуальні завдання

Виконання аналітичних завдань із дослідження КСВ-практик конкретних компаній; порівняльного аналізу нефінансових звітів за стандартами GRI та ESG; творчих завдань — підготовка власного міні-звіту з КСВ, аналітичних записок, есе з актуальних питань цифрової відповідальності та сталого розвитку. Очікуваний результат — уміння застосовувати теорію на практиці, інтерпретувати результати та обґрунтовувати висновки.

Підготовка до занять

Підготовка до практичних занять шляхом опрацювання умов кейсів, повторення теоретичного матеріалу та відпрацювання алгоритмів аналізу КСВ-практик; підготовка до тестувань через вивчення ключових термінів, стандартів і визначень; підготовка до контрольних робіт за кожним змістовним модулем через систематизацію знань, повторення прикладів і розв'язання типових завдань з аналізу звітності. Очікуваний результат — готовність до активної роботи на заняттях і впевнене виконання іспиту.

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: аналітичні та практичні вправи за темами змістовного модуля. Оцінюються регулярність виконання завдань, якість відповідей і рівень засвоєння матеріалу з КСВ. Поточний контроль формує накопичувальну оцінку протягом семестру.

2

Проміжний контроль

Самостійна робота — комплексне ситуаційне завдання або аналітична записка, які охоплюють теми змістовних модулів (теоретичні питання з КСВ, аналіз нефінансових звітів, оцінка ESG-практик компаній). Оцінюються повнота відповіді, правильність аналізу та обґрунтованість висновків.

3

Підсумковий контроль

Іспит відповідно до навчального плану. Форма проведення — письмовий іспит (теоретичні питання та практичне завдання/кейс). Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали оцінювання: 100-бальна система з переведенням у національну шкалу та ЄКТС.

Методи викладання

Підходи до навчання

Викладання дисципліни «Корпоративна відповідальність» поєднує класичні академічні та інтерактивні методи, що забезпечує формування не лише міцної теоретичної бази, а й практичних навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері ІТ, фінансів та обліку. Такий підхід сприяє глибшому розумінню КСВ-процесів, розвитку аналітичного мислення та вмінню застосовувати набуті знання під час розв'язання фахових завдань.

Лекції Системне подання теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, таблиць і прикладів із практики КСВ; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.	Кейс-стаді Аналіз реальних КСВ-практик та нефінансових звітів компаній; студенти виявляють проблему, пропонують рішення та обґрунтовують висновки щодо відповідальної поведінки.	Практичні завдання Аналітичні вправи за темами (оцінка ESG-критеріїв, аналіз нефінансових звітів, складання розділів КСВ-стратегії); відпрацювання алгоритмів аналізу.
Дискусії Обговорення актуальних проблем КСВ в Україні (цифрова відповідальність, ESG-інвестування, відповідальність бізнесу в умовах воєнного стану); розвиток критичного мислення та аргументації.	Робота зі стандартами та документами Опрацювання ISO 26000, GRI Standards, директиви CSRD, принципів Глобального договору ООН та вітчизняної нормативної бази у сфері КСВ; формування навичок роботи з міжнародними стандартами.	Самостійне дослідження Підготовка аналітичних записок, міні-звітів з КСВ і презентацій за обраною темою; розвиток навичок самостійного пошуку та систематизації інформації.
Тестування та опитування Перевірка рівня засвоєння матеріалу після кожної теми; формування навичок чіткого та лаконічного формулювання відповідей у сфері КСВ.		

❏ Усі методи спрямовані на формування компетентностей, передбачених освітньо-професійними програмами спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія».

Рекомендована література та ресурси

1. Іршак О., Коломієць О., Черепанин А. Види корпоративної соціальної відповідальності в контексті досягнення цілей сталого розвитку. Економіка та суспільство. — 2024. — № 59. — DOI: 10.32782/2524-0072/2024-59-13.
2. Чуприна М. О. Корпоративна соціальна відповідальність : конспект лекцій. — Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. — URL: <https://ela.kpi.ua>
3. Кузьмін О. Є., Пирог О. В., Чернобай Л. І. та ін. Основи корпоративної соціальної відповідальності: стратегії та ділові практики : навч. посіб. — Київ : Кондор, 2021. — 244 с.
4. Якименко І. Л., Петрашко Л. П. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти : підручник. — Київ : НУХТ, 2022. — 337 с.
5. Лихолат С. Аналіз реалізації принципів корпоративної соціальної відповідальності в практичній діяльності підприємств. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. — 2022. — № 34.
6. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси : підручник. — Житомир : Університет «Полісся», 2024. — 317 с.
7. Непран А. В., Шевченко І. Ю. (ред.) Економіка підприємства : підручник. У 3 т. Т. 1. — Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2024.
8. Шубала О. М., Рудь Н. Т., Дзямулич М. І. Економіка та управління персоналом : навч. посіб. — Луцьк : Надстир'я, 2024. — 344 с.
9. Степасюк Л. М., Якимовська А. В. Методичні вказівки для виконання практичних завдань. — Київ : НУБіП України, 2024.
10. Myskiv H. V., Pasinovich I. I. Sustainable development and social responsibility in the conditions of war in Ukraine. — 2023.
11. ISO 26000:2010. Настанова із соціальної відповідальності. — URL: <https://www.iso.org/iso-26000-social-responsibility.html>
12. GRI Standards (Global Reporting Initiative). — URL: <https://www.globalreporting.org/standards/>
13. UN Global Compact. Принципи відповідального бізнесу. — URL: <https://unglobalcompact.org/>
14. Директива ЄС про нефінансову звітність (CSRD) 2022/2464. — URL: <https://eur-lex.europa.eu/>
15. CSR Ukraine — Центр розвитку КСВ. — URL: <https://csr-ukraine.org/>
16. Офіційний сайт Верховної Ради України. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
17. Офіційний сайт Міністерства економіки України. — URL: <https://me.gov.ua/>
18. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. — URL: <https://mof.gov.ua/>
19. Офіційний сайт Державної податкової служби України. — URL: <https://tax.gov.ua/>
20. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. — URL: <https://nssmc.gov.ua/>
21. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. — URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
22. Державна служба статистики України. — URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
23. Dow Jones Sustainability Index (DJSI). — URL: <https://www.spglobal.com/esg/csa/>
24. Журнал «Економіка та суспільство» (електронне видання). — URL: <https://economyandsociety.in.ua/>
25. Офіційний сайт Рахункової палати України. — URL: <https://rp.gov.ua/>